

SPÅNAT & TRYCKT

Facket för skogs-, trä- och grafisk bransch. Medlemstidning för GS Avdelning 4 Västra Götaland

Nr 4 • 2022

Snart är det jul igen. Tid att reflektera och ta hand om nära och kära. Julen känns som en fristad i en annars orolig och konstig tid. Ta vara på den!

På Hedlunds tryckeri i Västra Frölunda börjar julen redan i januari. En helt avgörande del av Hedlunds produktion består av julpapper som vi slår in våra julklappar i. Läs mer om Hedlunds i tidningen.

LEDAREN

Game on! Nu börjar matchen.

Den nya regeringen, med Ulf Kristersson i dubbla roller som både statsminister och Jimmy Åkessons marionettdocka har lagt sin första budget. Inga radikala förändringar, mer än att alla förändringar de utlovade innan valet är skjutna på en obestämd framtid. De där 10 kronorna på drivmedel vid pump har krympt till en femtioöring. Elprisstödet "för vanligt folk" landar i fickorna på företagare med elavtal bundna under 70 öre per kilowatt-timme.

Det blev en tummetott. Knappt. Den låtsasliberale pajasen från Örebro, Johan Pehrsson är väl den enda som varit ärlig med vad som hänt. "Man säger en sak fram till valet, sedan säger man en sak efter valet".

Vår kamp börjar nu. Avtalsförhandlingar. Och jag kan lova att vi inte säger en sak innan avtalsförhandlingarna och en annan efter. Nej, vi kommer inte få igenom alla våra krav, men vi kommer vara förbannade och besvikna på det vi möjligen inte får igenom. Det kommer att bli en tuff avtalsrörelse, i en osäker omvärld och en stagnerande världsekonomi.

En sak vet vi redan på förhand - varje medlem är viktig! Både när vi förhandlar för allas våra förutsättningar, men också när det gäller att ha tyngd med sig in till förhandlingsbordet.

Vårt yttersta argument är strejkrätten, den använder vi för den händelse att arbetsgivarsidan glömmer att utan vårt arbete blir det varken produkter eller vinster.

Det finns inga magiska ord eller prat pandemiårens megavinster som får motparten att släppa ett enda öre till löntagarna.

Det outtalade, eller outtalade hotet om strejk är det enda vi har att ta till, och det vapnet laddar vi med hög organisationsgrad.

Vi behöver komma långt. LO har enats om att gå fram med en låglönesatsning. Den behövs, mer än på väldigt, väldigt länge. Skenande kostnader på grund av inflation och räntehöjningar.

Det lackar mot jul och nyår. Lite välbehövlig vila från en tung höst för arbetare i Sverige med skenande kostnader på grund av inflation och ökande räntor. Det handlar för allt fler inte om att man bara har råd att

köpa den billigaste osten, eller falukorven, eller vinterjackan. Det handlar om att folk varken har råd med ost, korv eller täckjacka.

Den nya regeringen har svarat upp mot detta med att sänka skatten med en tusenlapp för de som tjänar mest.

Vi gör en låglönesatsning. Idémässigt är det 14-0 till fackföreningsrörelsen, och vi hoppas att vi vinner matchen med åtminstone 5-1 mot högern och arbetsköparna.

*Avdelnings ordförande
Henrik Brolin*

Ansvarig utgivare: Dan Strängby. Tel 070-3190681, dan.strangby@hotmail.com

Redaktion: Info/kommunikationsansvarig
Richard Hassel, richard.hassel82@gmail.com
Dan Strängby, dan.strangby@hotmail.com

Korrektur: Pernilla Lund

Du kan även kontakta redaktionen via epost direkt till avdelningen avdelning4@gsfacket.se

Tryck: Åtta.45 Tryckeri AB

Spånat & Tryckt är en tidning för medlemmar i GS avdelning 4 Västra Götaland. Syftet är att sprida information och skapa delaktighet bland medlemmarna. Upplagan är ca 7400 ex.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- Representantskapsmöte **3**
- Hallberg - Rassy **4**
- Studierna rullar på **6**
- Skyddsombudens dag **7**
- LO:s ordförande hos Billes **7**
- Hej Peo Sjöo **8**
- Aktuella frågor om facket **11**
- Hedlunds pappersindustri **12**
- GS växlar upp **14**
- Nordisk träff med NGU **15**

REPRESENTANTSKAPSMÖTE

Representantskapsmötet är avdelningens högst beslutande organ. Här får de av sektionerna valda ledamöterna bland annat bestämma vilka som ska ingå i avdelningsstyrelsen, besluta om vilken verksamhet som ska genomföras och fastställa budget.

Styrelsen har att följa vad representantskapet har bestämt. Höstens möte var beläget i Herrljunga och det var mycket välbesökt. De stolar och bord som fanns i lokalen räckte helt enkelt inte till utan fick kompletteras. Mötet gästades och leddes av förbundets första vice ordförande, tillika avtalsansvarig, Madelene Engman. Under mötet redogjorde hon för de turer som varit och komma skall i stundande av-

talsrörelse. Det råder ingen tvekan om att vi står inför en mycket svår avtalsrörelse med stigande inflation och höjda räntor.

Mötet godkände styrelsens förslag till budget samt mål och verksamhetsplan för 2023. Det fattades också beslut om att nominera Johan Jacobsson och Magnus Andersson som ersättare till förbundsstyrelsen.

Förbundets 1:e vice ordförande, avtalsansvarige Madelene Engman, mötesordförande på avdelning 4 representantskapsmöte.

Avdelning 4 representantskap, samlat i Herrljunga.

HÅKAN CARLSSON TACKAR FÖR SIG

I samband med representantskapsmötet i september tackade en ledamot i avdelningsstyrelsen för sig, nämligen Håkan Carlsson som jobbar på Derome. Efter sammanslagningen mellan Göteborgsavdelningen och Skaraborgsavdelningen har Håkan haft uppdragen som facklig-politiskt ansvarig och Försäkringsansvarig. Uppdrag han skött med stor bravur. På mötet avtackades han med blommor och blader! Håkan kommer på intet sätt lämna GS utan fortsätter arbeta fackligt i sektionen och med uppdrag inom Deromekoncernen.

HALLBERG – RASSY

Vi begav oss Orust och till den lilla orten Ellös, oerhört vackert beläget på öns västra sida med storslagen utsikt mot havet. Här ligger en arbetsplats, Orust största om vi bortser från kommunen, nämligen Hallberg – Rassy. Namnet på varumärket är så starkt så det nästan antar mytiska proportioner. Ingen går oberörd förbi en segelbåt som är tillverkad av Hallberg – Rassy.

Anna Fransson Beckman tillsammans med klubbordförande Morgan Wendel.

Morgan Persson.

Fabriken i Ellös har 120 kollektivanställda och 30 tjänstemän, fabriken arbetar under träindustriavtalet, i stort sett all inredning är i trä, mycket teak och mahogny.

Skroven tillverkas inne i Kungshamn och levereras till Ellös. Vid vår rundvandring träffar vi Morgan Wendel, klubbordförande på företaget som också har tunga uppdrag i avdelningen där han är vice ordförande och organisationsansvarig. – Vi går och tittar på de minsta båtarna först, säger Morgan och vi fattar ingenting. Vadå minsta? 34 fot? De är ju enorma! Men längre fram förstår vi vad

han menar. "Vi ska börja tillverka båtar på 69 fot", fortsätter Morgan. "Det blir Sveriges största serietillverkade båtar". Beroende på vilken storlek och utrustning som båtarna

"All inredning som byggs är helt efter kundens önskemål"

ska ha varierar tillverkningen mellan 35 – 50 båtar under ett år. Utöver de "små" båtarna tillverkades båtar på 44 och 57 fot vid vårt besök. De båtar som ska till den amerikanska mark-

naden är lite speciella beträffande el utrustningen. De har nämligen 120V medan vi har 230V. På dessa båtar krävs det lite andra komponenter och kunskap gällande sådan montering.

Yrkesstoltheten

När vi går genom fabriken slås man av den otroliga hantverksskicklighet som finns, yrkesstoltheten går inte att ta miste på. All inredning som byggs, är helt efter kundens önskemål. Kök, toalett, all kabeldragning som ska göras genom båtarna, olika system som ska installeras och kontrolleras. Bara att färdigställa en mast med allt vad det innebär med antenn, vindmätare och fästen. Motormontering. "Just nu är det väldigt mycket beställningar från USA", berättar Morgan vidare. Hallberg – Rassy lovar sina kunder ett leveransdatum, något som de alltid har hållit. Varvet förfogar över en egen liten hamn där de sjösätter båtarna. Ofta kommer kunden dit själv och får då lektioner i hur båten ska seglas. Ibland kommer kunden dit med en egen besättning!

Det var en stor upplevelse att besöka Hallberg – Rassy. Vilka otroliga segelbåtar, en helt egen produkt från början till slut. I sanning imponerande. Vi önskar Morgan och alla andra på Hallberg – Rassy lycka till.
Dan Strängby

Klubbordförande på Hallberg-Rassy, tillika vice ordförande och organisationsansvarig i avdelningen, Morgan Wendel.

Göran Torstenson.

Daniel Söderman, CNC operatör.

Ronny Bertsson, beslagsmontör.

Per Svensson, Skyddsombud på Hallberg-Rassy.

Alla färdiga båtar sjösätts i företagets egna hamn och testas innan leverans.

LITE HISTORIA om Hallberg-Rassy

Det som idag kallas Hallberg-Rassy Varvs AB var ursprungligen två varv. Harry Hallberg, som levde mellan 1914 och 1997, började sin båtbyggarkarriär som pojke på 14 år och byggde båtar av trä. 1943 öppnade han en egen gård vid Kungsviken på Orust. Under åren 1965 till 1972 var Harry Hallberg och Christoph Rassy konkurrenter. Först byggde Christoph Rassy båtar på engångsbasis. Harry Hallberg gick i pension 1972. Då ingrep ödet; Christoph Rassy letade efter större lokaler och 1972 köpte han Rassygården i Kungsviken samt Harry Hallbergs gård i Ellös. Eftersom varumärket Hallberg var det i särklass mest kända fick det nya bolaget namnet Hallberg-Rassy. Harry Hallberg och Christoph Rassy har dock aldrig varit partners.

Gå gärna in på bolagets omfattande hemsida, www.hallberg-rassy.com och läs mer!

STUDIERNA RULLAR PÅ

Fackliga studier är och har alltid varit viktig för den fackliga organisationen. Utan medlemmar och förtroendevalda som går fackliga studiecirklar och kurser skulle den fackliga rörelsen sakta tyna bort. I Viskadalen utanför Borås hölls "Vald på jobbet" för nya förtroendevalda i vår avdelning. I Tidaholm hölls "Medlem i facket", en cirkel som alla medlemmar bör gå. Under tre intensiva dagar får man lära sig lite om varför facket en gång bildades, man behandlar ideologin inom arbetarrörelsen, vart avgiften går, grupparbeten om arbetsmarknadslagarna samt försäkringsinformation. Kolla in avdelningens hemsida och kolla under fliken studier. Efter årsskiftet kommer den nya studiekatalogen 2023 att finnas där. Studierna är navet i det fackliga hjulet!

<https://www.gsacket.se/om-oss/avdelningar/avdelning--4-ny-vastra-gotaland/studier/>

Tidaholm: Medlemmar från Nobia Produktion i Tidaholm, Gyllensvaans Möbler i Kättilstorp samt från Stora Enso i Skene samlades i ABF:s lokaler i Tidaholm för "Medlem i Facket".

Viskadalen: Nya förtroendevalda i GS avdelning 4 samlades på Viskadalens Folkhögskola för cirkeln "Vald i GS". Cirkelledare, tillika avdelningens studieansvarig var Johan Jacobsson från Töreboda.

SKYDDSOMBUDENS DAG

Det finns snart sagt en speciell dag för allting. Du missar väl inte kanelbullens dag, för att nu nämna ett exempel! Men en onsdag i oktober var verkligen en dag, värd att uppmärksammas, nämligen onsdagen den 26 oktober. Vad hände då?

Sedan 2012 har man firat skyddsombudens dag, som ska infalla onsdagen vecka 43. Arbetsmiljöfrågor finns i det oändliga. För visst påverkar det oss? Låt oss också uppmärksamma arbetsmiljön och våra skyddsombud som runt om i lan-

det kämpar för arbetskamraternas rätt till bättre hälsa och säkerhet på jobbet. Trots allt - den angår oss alla. Skyddsombudens roll i arbetsmiljöarbetet är livsviktigt. Ett viktigt stöd för skyddsombuden, är de närmaste arbetskamraterna. För det är inte bara skyddsombuden som har ansvar för och ett möjligt inflytande över arbetsmiljön. Det är alla på en arbetsplats. När det talas om att vi ska arbeta längre

“De behöver ditt stöd”

är det än mer viktigt att arbeta förbyggande för ett hållbart arbetsliv och att förbättra arbetsmiljön. Så stå bakom skyddsombudet och medverka i arbetsmiljöarbetet! Är du intresserad av att påverka din arbetsmiljö - Kontakta avdelningen för att få veta mer. Våra kontaktuppgifter finns på avdelningens hemsida. Fira ditt skyddsombud! De behöver ditt stöd.

Vår avdelning genomförde olika aktiviteter hela veckan i arbetsmiljöns tecken. Skyddsronder gjordes och nya skyddsombud värvades.

Tanja Räisänen

LO:S ORDFÖRANDE PÅ BESÖK HOS BILLES TRYCKERI

I augusti gästades Billes Tryckeri av LO:s ordförande Susanna Gideonsson. Ett inledande möte med företaget efterföljdes av ett medlemsmöte där det diskuterades val, lönepolitik och (föga förvånande) el och

bränslepriser, för att sedan mynna ut i en rundtur i verksamheten.

Billes Tryckeri är ett av de större tryckerierna i avdelningen och producerade under besöket mängder av valaffischer och posters för de olika

riksdagspartierna. Susanna poängterade bland annat vikten av GS medlemmarnas arbete som en del av den demokratiska processen där det tryckta budskapet är en viktig del.

Patrik Andersson

LO:s ordförande Susanna Gideonsson tillsammans med bland annat Patrik Andersson, ombudsman i GS avdelning 4.

Hej förbundsordförande Peo Sjöö

Just nu händer det mycket i vår omvärld, men även mycket här på hemmaplan och i GS. Vi återupptog vår kongress i maj i år, vad tog du med dig från den?

Det jag i första hand tar med mig från vår kongress är den fantastiska energi och stämning som jag upplevde på kongressen. Naturligtvis fattade vi också många viktiga beslut inför förbundets framtid, men det jag tar med mig är den kick som jag fick av alla fantastiskt duktiga kongressombud som brann för den fackliga idén att göra det bästa för GS som förbund. Det är det som jag tar med mig från kongressen.

Vi är inne i en otroligt intensiv period, vi har precis haft ett val. GS engagerade sig mycket i valrörelsen, vi hade en egen valkampanj där vi lyfte

fram egna frågor, LAS och arbetsmiljöarbete. Tycker du att vi lyckades? Kom våra frågor med i debatten?

Jag tycker att vi som förbund gjorde en fantastisk valrörelse. Vi lyfte de frågor som medlemmarna tyckte var allra viktigast. Vi var väldigt aktiva ute på arbetsplatserna där vi hade mycket diskussioner om just de här frågorna. Bara det att ha ett politiskt samtal runt frågor som berör medlemmars vardag, alltså åtta timmar om dagen som man befinner sig på sin arbetsplats, är ju oerhört viktigt. Vikten av att så många som möjligt förstår att det har väldigt stor betydelse hur politiken utformas för den vardag som man har på jobbet. Det var en väldigt viktig uppgift för oss i det här valet. Sedan om man tittar på det stora hela, så kan man ju inte säga att de frågor som medlemmar lyfte som de viktigaste, sjukförsäkring, a-kassa, anställningsskydd fick någon större plats i den allmänna

debatten vilket jag tycker är väldigt synd. Det är ju väldigt viktiga frågor som berör alla på ett eller annat sätt. Tråkigt att de inte kom med i den utsträckning som de förtjänar.

Vi har nu en ny regering bestående av M, KD och L, med SD som ett stort stödparti. Vad ser du för konsekvenser som kan komma av det? Risker och möjligheter för ett förbund som GS?

Det är lite svårt att veta. Även om det var ett omfattande dokument som låg till grund för den här regeringsbildningen så måste jag säga att det är ganska intetsägande samtidigt. Det är ju mycket fokus på de frågor som berör brottslighet och kriminalitet, invandring och integration. Det ska nu utredas och det vet man ju inte vad det tar vägen. Vi vet inte ett dugg om hur en kommande budget ser ut från den nya regeringen. Det vi vet nu är de förslag som partierna i den nya regeringen har lagt i

riksdagen sedan tidigare. Då skulle jag säga att det är riktigt fara och färde för svenska löntagare. Då är det ju både konflikträtt som ska inskränkas, och det är skyddsombud som inte längre ska utses av facket. Det ska istället vara någon typ av statlig myndighet som ska bedriva arbetsmiljöarbetet på arbetsplatserna. Det är sämre a-kassa, även om de säger att de ska låta den ligga still just nu. Men på punkt efter punkt på arbetsmarknadsområdet så kommer det att bli en löntagarfientlig politik.

Det är känt att många medlemmar i LO och alltså även medlemmar i GS har valt att lägga sin röst på Sverigedemokraterna. En del säger då att de i praktiken röstar mot sina egna ekonomiska intressen. Håller du med om det?

Om du som löntagare tycker att det är viktigt att ha rättigheter på arbetsplatsen och att man försöker balansera upp maktkampen mellan arbetare och arbetsgivare så håller jag med om det. SD är ett löntagarfientligt parti. Tycker man att det inte har så stor betydelse, att man tycker att det är viktigare att strama åt invandringen eller att lösa brottsligheten via hårdare tag, så förstår jag att man väljer SD. Problemet är att de här frågorna som vi försöker lyfta fram utifrån ett arbetsmarknadsperspektiv aldrig får något utrymme.

Vilken typ av strategi ska fackförbunden ha de kommande fyra åren?

Jag tror att vi måste, dels som en del av arbetarrörelsen, och särskilt nu i ett allvarligt läge med hög inflation och höjda räntor där folk faktiskt riskerar att råka illa ut, att vara väldigt nära våra medlemmar. Vi måste lyssna väldigt noga på vad medlemmarna vill och vi måste vara ett stöd för dem i den här svåra situationen som vi är i nu. Sedan måste vi samarbetsparti, Socialdemokraterna, bli ett väldigt tydligt oppositionsparti. Nu har faktiskt den samlade arbetarrörelsen chansen att omgruppera, sätta en tydlig oppositionspolitik som fak-

tiskt kan gynna svenska löntagare. Nu slipper vi kompromissandet med andra, nu kan vi forma vår egen politik och vår framtid som vi vill se för svenska löntagare. Det tillfället måste vi nu utnyttja. **Avtalsrörelsen närmar sig nu med stormsteg. I stort sett varje avtalsrörelse hör vi att det är den mest ovissa någonsin, men den här gången verkar det väl nästan som det är sant? Blir det den svåraste?**

Ja, det skulle jag nog säga. Tittar man på hur omvärlden ser ut så har det nog aldrig varit svårare. Vi trodde ju när vi skulle till och för-

”Det är inte svenska löntagare som har försatt oss i den här situationen”

handla förra gången när vi hamnade mitt i en pandemi att det var det svåraste. Men det vi står inför nu är nog ännu svårare. Det är ju mycket baserat på de prisökningar som vi nu ser, framförallt på el och bränslepriser. Det gör att inflationen sticker iväg. Vi har ju som löntagare i tjugo års tid tjänat väldigt mycket på att vi har haft en låg inflation med reallöneökningar. Vi har fått mer i plånboken. Även om vi inte tagit ut så höga löneökningar så har det blivit mer pengar i plånboken. Nu kommer vi gå in i en situation där vi har en inflation på över 10 procent. Man får gå tillbaka till mitten av nittioalet för att hitta något motsvarande. Så det är en jättetuff uppgift för oss som har som uppgift att som facklig organisation att leverera mer pengar i plånboken. Det kommer att bli jättesvårt den här gången.

Det finns lite olika uppfattningar mellan LO förbunden? Byggnads har väl gått ut och sagt att man ska ha full kompensation för prishöjningarna, medan andra förbund vill hitta gränsen så att inflationen inte ska spådas på ytterligare. Eftersom industriavtalet sätter märket så kommer väl GS och därmed du befinna dig i stormens öga?

Jag tycker att industriavtalet och den lönepolitik som bedrivs i och med facken inom industrin, den utgår ifrån att vi ska ta ut så mycket som det är möjligt i varje läge, med vissa hänsyn tagna. Jag tror inte medlemmarna vill att vi ska ta ut så höga löneökningar så att vi växlar ut dom i arbetslöshet. Det finns vissa restriktioner som vi måste förhålla oss till. Där är jag helt trygg i att vi kommer att landa i ett lönekrav som långsiktigt stärker våra medlemmar. Den här diskussionen om full kompensation för inflationen tror jag inte är den långsiktigt bästa. Jag känner också att nu är det upp till politiken att visa hur viktigt det är, det som man nu har pratat om, nämligen att skydda svenska hushåll. Vi kan inte lösa hela den här problematiken med ökade elpriser som en följd av ett helt sjukt europeiskt elmarknadssystem, strypta gasledningar och krig i Ukraina. Det kan inte svensk lönebildning hantera. Det är mycket ansvar som vilar på politiken, att försöka lindra de här effekterna. Vi måste få en avtalsrörelse som sker i en något mer normal situation. Vi ska inte ta på oss det ansvaret som fackförening att försöka lösa det här via lönebildning.

Det känns som det här kommer att bli något av en pedagogisk utmaning att förklara för folk?

Absolut, det här är jättesvårt. Jag ser framför mig i januari-februari när förhandlingarna drar igång och svenska hushåll får elräkningar som är tre gånger så höga som de var förra året, när de redan var väldigt höga. Det är lätt att föra ett resonemang runt vad som är bäst långsiktigt. Men återigen: Det är inte svenska löntagare som har försatt oss i den här situationen. Vi är inte skyldiga till detta och då kan vi inte heller ta det fulla ansvaret för det, utan nu är det upp till politiken. Dom som har stått och sagt att de värnar om de svenska hushållen måste också nu ta sitt ansvar. Det är oerhört viktigt för mig att vi inte låter dom slippa undan nu. Det an-

svaret måste de ta. Sedan ska vi förhandla fram det bästa möjliga i löneökningssväg. Det är jag fullt beredd att göra.

Vi byter ämne! För några veckor sedan på en kongress i Madrid blev du omvald som president i BWI, Build Workers International. Vad är detta för typ av organisation?

Det är vår internationella federation där alla förbund i världen som finns inom byggnads, skogs och träsektorn samlas i en internationell federation som försöker driva en facklig verksamhet på en global nivå. Det är en organisation som samlar runt 12 miljoner medlemmar i de här sektorerna över hela världen. Det är en fantastisk ära att få leda den federationen.

Vad är det för frågor som behandlas på en sådan typ av kongress?

Det är ju lite annorlunda mot GS egna kongresser naturligtvis. Det är inte så konkret som det brukar se ut på en förbundskongress. Det viktigaste dokumentet på BWI:s kongress det är den strategiplan som det beslutades om. Den strategiplanen ska vara så stöttande gentemot medlemsförbunden så att

man kan använda den i sitt arbete nationellt. Det är inga konstiga frågor, det är ungefär samma frågor som vi jobbar med. Stödja organisation, stödja byggandet av fackliga organisationer runt om i världen. Mycket fokus på migrantarbetarnas villkor. Det är en väldigt stor

del i våra sektorer, både på byggsidan och i skogssektorn som är migrantarbetare, det har vi ju här i Sverige också.

Det är ju personer som rör sig över gränserna och då är det naturligt att dom frågorna också får plats i vår internationella organisation. Så det är inga annorlunda frågor, men det är på en lite annan nivå.

Om vi blickar ut över horisonten, hur ser fackföreningsrörelsen ut globalt, är den på framfarsch eller är den på tillbakagång? Det finns tydligen en miljardindustri i USA som har till uppgift att bekämpa facklig organisering?

Tyvärr är det så, jag tror att vi har svårt att förstå det i Sverige, att den pandemi som vi har gått igenom har slagit väldigt hårt också mot facklig organisering. Arbetare i andra länder har blivit mycket mer tillbakatryckta än vad vi har blivit här i

Sverige. Det känns nästan som man får börja om med kapacitetsbyggandet och bygga upp organisationerna igen. Så det är väldigt tufft. Men å andra sidan tyckte jag att det på kongressen i Madrid kom fram väldigt många nya, unga fackligt aktiva som är oerhört engagerade och som faktiskt driver på oss i Norden och Europa som har en annan utgångspunkt. Jag känner att det finns ett väldigt drag i fackföreningarna nu, en väldigt stark energi som gör det bättre. Där ser vi en kamp som vi här i Norden förde för 100 år sedan. Att vi faktiskt ser till att familjen har mat på bordet, att vi inte ska bli fängslade eller förföljda, eller till och med mördad för ett fackliga engagemang. Det stärker ju också känslan av att vi är en rörelse som är världen största folkrörelse. Det måste vi värna, även ur en svensk kontext. Det här är ju inte något som är av gud givet.

Facket, världens största progressiva folkrörelse! Tack så mycket Peo och lycka till med alla kommande utmaningar!

Tack!

Intervjun gjord och sammanställd av Dan Strängby

FACKEN
inom industrin

AKTUELLA FRÅGOR OM FACKET

GS är så här strax före jul uppe i en intensiv period med verksamheter som tar sikte på avtalsrörelsen nästa år. I samband med medlemscirkeln Medlem i Facket i Tidaholm ställde vi några frågor om facket till några medlemmar i GS.

PETER BERGQVIST, Stora Enso Packaging i Skene.

Hur är det att gå denna cirkel, "Medlem i Facket"?

Det var mycket intressant med en historisk genomgång av den fackliga rörelsen i vårt land. Jag känner stor respekt och tacksamhet för vad andra före oss har åstadkommit. Det är så mycket man/jag tar för givet. Vi måste förstå att andra har varit beredda att betala priset för det som vi har idag.

Vad tycker du om nivån i avtalsplattformen på 4,4 %?

Det verkar som om den fackliga rörelsen har tagit balanserade beslut vid kritiska skeenden tidigare i historien. Detta verkar vara ett förslag som ser till många aspekter, det bästa för helheten.

Albin Sjöberg, Gyllensvaans Möbler, Falköping.

Hur är det att gå denna cirkel, "Medlem i Facket"?

Jag tycker dessa typer av kurser är helt fantastiska. Det hjälper dig att få en god inblick i vad facket är, vad facket står för och vad de kan göra för just dig. Att få sitta ner i en grupp, prata, diskutera och komma med egna idéer, insikter och erfarenheter gör det hela bara ännu bättre. Du lär dig 100 gånger bättre på det här sättet än om du bara hade fått ett häfte med text du läser igenom. Dessutom kommer det folk från många olika företag, alla med olika synsätt och erfarenheter att dela med sig av till gruppen.

Vad tycker du om nivån i avtalsplattformen på 4,4 %?

Det är ett intressant förslag, minst sagt. Samtidigt som det ligger under inflationen så är det ändå ett bra förslag i min mening. Förslaget är högt nog för att vi ska få ett bra lönepåslag, samtidigt är det inte så högt att det skyndar på inflationen. Så även om vi inte får så mycket vi kanske vill just nu, så kommer det att gynna oss i det långa loppet än om vi skulle begärt mer.

DAVID PETERSSON, Stora Enso Packaging, Skene.

Hur ser du på ditt fackliga medlemskap?

Facket är ju helt avgörande om vi ska kunna bibehålla våra anställningsvillkor. Det bästa är om man kan ha en klubb på sin arbetsplats, viktigt med god kännedom lokalt. Viktigt att vi är många medlemmar så att vi tillsammans kan hålla uppe kollektivavtalet.

Är det någon facklig fråga som du tycker är extra viktig?

Fackliga studier. Jag kommer driva att medlemmar ska gå utbildningar, det innebär större förståelse hur facket fungerar och hur viktigt det är att vara medlem.

HEDLUNDS PAPPERSINDUSTRI

Att handlare runt om i vårt avlånga land är beroende av julhandeln vet nog de allra flesta! När vi nu går in i en förmodad lågkonjunktur är julen kanske viktigare än någonsin. När vi besöker Hedlunds Pappersindustri i Västra Frölunda inser vi att julen är helt avgörande för ett helt företag.

Baktash Acktary, sekreterare i klubben.

Bert Karlsson

Vid vårt besök träffar vi GS klubbens ordförande Anders Hjalmarsson och huvudskyddsombudet Anna Hermansson. "Vi är 20 GS medlemmar här, alla som jobbar i kollektivet är medlemmar", berättar Anders. Anna som är fackligt aktiv även utanför sin arbetsplats i sektion Göteborg konstaterar att mycket har skett under de senaste tio åren. Arbetsmiljön har blivit otroligt mycket bättre. Företaget använder endast vattenbaserade färger och det är slående hur bra luften är inne på fabriken.

1000 meter per minut

Stig Hedlund startade 1961, Hedlunds pappersindustri AB. Kunderna är grossister i Sverige och Norden. IKEA, Åhléns, Rusta, G-kås med flera. Julpapper är den helt dominerande produkten. Några av de rullar vi ville fota ber Anders oss låta bli. "Det är Åhléns julpapper 2023, det får inte komma ut ännu". Hedlunds har en tryckpress för tryck i flexo med vattenbaserad färg, sex rullmaskiner, två diskrulemaskiner och en automatisk packmaskin. Pappret som ska

tryckas kommer från ett av koncernens företag i Finland. Tryckpressens kapacitet är närmast brutal, 500 meter per minut, men rullarna delas, så kapaciteten är egentligen ofattbara 1000 meter per minut. Anna visar med stolthet hur flera tunga arbetsplatser nu ersatts av robotar, vilket gjort att arbetsmiljön blivit mycket bättre. Företaget förfogar över cirka 300 olika mönstret. En del av mönstren har företaget gjort själva direkt mot kund, ibland kommer kunderna in med önskemål om hur mönstret ska se

Tryckpressen, företagets hjärta.

Mikael Ekegren.

ut. För en utomstående känns det smått obegripligt hur de lyckas hålla koll på allt! På färdilagret får vi klart för oss hur många olika artiklar företaget producerar, det är helt fantastiskt! Julpapper, presentpapper, bokomslag, hyllpapper, band, rosetter, etiketter och presentpåsar, allt sammanplockat på sitt speciella sätt gentemot kund.

IG Design Group

Hedlunds Pappersindustri har ett nära samarbete med IG Design Group som har familjen Hedlund som huvudägare. IG Design Group omsätter ca 5 miljarder SEK och har 2000 anställda. IG Design Group har tillverkning i UK, USA, Holland, Kina, Polen och Australien.

Ett av alla mönster som är redo för tryck på Hedlunds Pappersindustri.

Vill du veta mer om Hedlunds Pappersindustri i Västra Frölunda?

www.hedlundspapper.se

Anna Hermansson, huvudskyddsombud i klubben på Hedlunds, samt Anders Hjalmarsson, klubbordförande.

Anna och Anders tillsammans med de enorma julpappersrullarna ute på lagret.

GS växlar upp lönekraven

Kräver 4,4% i avtalsförhandlingarna

Facken inom industrin presenterade sina avtalskrav inklusive den siffra som blir lönenormerande för hela arbetsmarknaden att följa i kommande avtalsrörelse. Facken inom industrin kräver 4,4 %. GS anser att det är ett välbalanserat krav i en tid där företagets konkurrenskraft är god och vinstmarginalerna höga.

1997 skrevs Industriavtalet av industrins fack och arbetsgivare. Syftet med Industriavtalet var att hitta ett samarbete och en lönebildningsmodell som skulle ta Sverige från ett läge med fackliga strider om högsta lönekravet och därmed en inflationsspiral som åt upp de framförhandlade löneökningarna. Sedan dess har Industriavtalets parter varit de som träffat de första avtalen som resten av arbetsmarknaden sedan följt.

Inom ramen för Industriavtalet finns fem fackförbund (GS, Livs, IF Metall, Unionen och Sveriges Ingenjörer) som tillsammans utgör "Facken inom industrin". Dessa fem fack representerar de största yrkesgrupperna inom industrin (arbetare, tjänstemän och akademiker)

Detta är kraven:

En god löneutveckling och fokus på lägstalöner samt 4,4 % i löneökningar. Det finns goda skäl att växla upp löneökningstakten. Det är också det högsta lönekravet som Facken inom industrin krävt under Industriavtalets historia.

Facken inom industrin baserar lönekravet på att svensk konkurrenskraft står sig väl i jämförelse med våra viktigaste konkurrentländer. Produktiviteten i Sverige har

utvecklats mer positivt sen 2018 i jämförelse med andra konkurrentländer. Sverige har också ökat sina exportmarknadsandelar de senaste åren. Bolagen har god lönsamhet och det finns inga skäl att öka vinsterna ytterligare på lönerns bekostnad. Arbetsmarknaden är också god och sysselsättningsgraden är rekordhög och arbetslösheten är rekordhög och arbetslösheten lägre än före pandemin.

Det är viktigt att påminna om att vårt lönekrav inte syftar till att till fullo kompensera för den höga inflationen. Inflationmålet är en fortsatt viktig utgångspunkt när vi ställer våra lönekrav. Våra lönekrav får heller inte riskera att bidra till en lönedriven inflation. Därför anses att 4,4 % är det bästa möjliga att kräva utifrån rådande läge.

Avsättning deltidspension/flexpension

100 timmars arbetstidsförkortning per år är ett långsiktigt mål. Förkortningen kan ske i olika former. Systemen för deltidspension/flexpension som finns inom industrin ger möjlighet till en anpassning av arbetstiden när man närmar sig pensionering. Nu vill vi fortsätta att höja avsättningen till dessa system.

- Mitt besked till GS medlemmar är att förbundet nu växlar upp löne-

ökningstakten. Det lönekrav vi går fram med idag är det högsta under industriavtalets historia. Det finns säkert de medlemmar som vill att GS ska kompensera för alla kostnadsökningar, men vi gör oss själva en björntjänst om vi tror att lönebildningen kan kompensera för hela den kostnadskris vi befinner oss i nu. Det är också ett politiskt ansvar att lindra effekterna av kostnadsutvecklingen, kommentar GS förbundsordförande Per-Olof Sjöo.

- För GS har det varit viktigt att få med en satsning på de med lägst inkomster. Nu har vi i såväl LO-plattformen och FI-plattformen fått med satsningar på lägstalönerna vilket kommer göra skillnad för de med minst ekonomiska marginaler. Vi vet också att många medlemmar uppskattar möjligheten att kunna gå ner i arbetstid när pensionen närmar sig. Därför är det positivt att det i FI-plattformen också finns med krav på fortsatta avsättningar till deltids- och flexpension. Utöver plattformskraven kommer GS naturligtvis fortsätta driva på de förslag om förändringar som inkommit på respektive kollektivavtal, kommenterar GS avtalssekreterare Madelene Engman.

Hämtat från GS hemsida

NORDISK TRÄFF MED NGU

NORDIC GRAFIK UNION

Den 27 september genomfördes en nordisk träff med NGU. Med fanns representanter från Norge, Finland, Danmark, Island samt Sverige. Från Sverige bjöds fyra förtroendevalda in, varav två kom från avdelning 4, Morgan Wendel som är organisationsansvarig och Richard Hassel som är informationsansvarig. De andra två kom från avdelning 2, Fredrik Svensson och Victoria Strand.

Vad gör man då på en NGU träff?

Temat denna gång handlade om hur vi organiserar oss fackligt i våra olika länder. Vi fick information av danskarna och de berättade att nästintill alla som är medlemmar i facket arbetar fackligt aktivt. I Danmark satsar de väldigt mycket på att värva redan i skolan.

Finländarna berättade om de bekymmer som varit efter det att arbetsgivarorganisationerna bestämde sig för att säga upp de centrala avtalen på nationell nivå.

Nu måste de åka runt och teckna avtal på varje arbetsplats. Ett väldigt krävande jobb som fordrar mycket resurser.

Island var lite mer udda. De har en organisationsgrad på över 80 procent. Det var mer eller mindre lag på att vara med i facket. En ori-

ginell sak vi reagerade på var att när du är sjuk, så är det facket som betalar sjuklön. Facket betalar 100 procent lön de första fyra månaderna, därefter tar deras Försäkringskassa över. Norge hade sina utmaningar. Men där handlar det mest om att hitta folk som vill engagera sig i det fackliga arbetet.

Vad kom ni fram till?

Det väsentliga med denna träff var först och främst att ta del av varandras utmaningar. Titta på olika arbetssätt, hur rekryteringen går till och hur man får medlemmar att engagera sig. Hur vi kan utveckla våra respektive arbetssätt. Vi fick i uppgift att välja ut grafiska branscher där det är många anställda men låg organisationsgrad, där vi ska göra extra satsningar. Vi besö-

ker som regionala skyddsombud, ger försäkringsinformation, uppsökteri, studieinventering samt att vi avslutar med besök av en ombudsman.

Därefter ska vi utvärdera om det var ett bra sätt att arbeta på vid större arbetsplatser med många anställda och låg organisationsgrad. Den 19 december genomförs en digital återträff för att se hur långt vi kommit med projektet.

Avslutningsvis!

En väldigt bra och intressant konferens, kul att få ta del av och sno bra idéer från varandra.

Nu ser vi fram emot nästa gång och vad resultatet har blivit.

Richard Hassel

Den nya versionen av Lagen om Anställningsskydd (LAS)

Den 1 oktober 2022 så började nya LAS gälla. Men vad innebär detta för dig som GS-medlem? Vi på avdelningen skall försöka reda ut lite skillnader som tillkommit. Först och främst ska vi börja med att nämna att en del av LAS är förändringar i själva lagen. Den andra delen är att det finns ett helt nytt huvudavtal man kan teckna. GS-Facket har ännu inte anslutit sig till huvudavtalet.

VAD ÄR DET DÅ FÖR SKILLNADER MOT FÖRUT?

1. Din anställningstrygghet – Vid arbetsbrist blir det ingen förändring förutom att turordningsreglerna blir lite annorlunda. Det blir däremot lättare att säga upp någon på personliga skäl ifall en anställd presterar dåligt eller missköter sig. En arbetsgivare behöver exempelvis enbart erbjuda omplacering en gång innan du sägs upp, inte flera.

2. Turordningsreglerna – Förut har företag med max 10 anställda fått göra två undantag vid uppsägningar. Nu gäller tre undantag oavsett storlek på företaget.

3. Vid uppsägning av personliga skäl får man inte bibehålla anställningen tills tvisten är löst. Nu blir du i stället uppsagd och får klara dig på A-kassa. Däremot om det visar sig att det är en felaktig uppsägning så är skadeståndet för företaget högre.

4. Allmän visstid ersätts med särskild visstidsanställning. Har du haft särskild visstid minst ett år under en femårsperiod så övergår anställningen till tills vidare. Har du tre eller fler särskilda visstidsanställningar under en månad räknas även tiden mellan anställningarna med.

5. Hyvling – Förut kunde ett företag hyvla arbetstiden från en vecka till en annan. Detta blir svårare. Först behöver man följa turordningsreglerna, så de med kortast anställning får sina tider hyvlade först, samt de som godkänner att gå ner i tid får behålla sin ordinarie lön i tre månader.

6. Bemanninganställda – Företag som hyrt in bemanningspersonal minst 24 månader under en 36 månaders period ska erbjuda fast anställning alternativt erbjuda två månadslöner till den inhyrda.

7. Heltid – Blir norm vid nyanställning. Omfattar inte en nyanställning heltid har den anställde rätt till en skriftlig förklaring från arbetsgivaren.

8. Omställningsstöd – För att främja omskolning har man också tagit fram ett omställningsstöd som innebär att man har rätt att studera under ett års tid med 80% bibehållen lön efter att vissa krav är uppnådda.

GS-Facket har ännu inte anslutit till huvudavtalet. Detta för att man behöver analysera ytterligare om vad som är bäst för medlemmarna. Man har möjlighet att ansluta sig till huvudavtalet 1 januari varje år.

Richard Hassel